Samen bouwen aan samen leven

Strategie voor het brede sociaal domein 2019-2022

gemeente Dronten

30 augustus 2018

Inhoudsopgave

	Voorwoord	**3**
1	**Inleiding**	**4**
1.1	Achtergrond	4
1.2	Visie op het sociaal domein	5
1.3	Ambities	6
1.4	Strategie en themaplannen	11
2	**Strategie**	**12**
2.1	Ons uitgangspunt	12
2.2	Onze motoren	12
2.3	Risico's	19
3	**Middelen**	**20**
3.1	De financiële kaders	20
3.2	De financiële strategie	20
Bijlage 1		**23**
Bijlage 2		**24**
Bijlage 3		**27**
Bijlage 4		**28**
Bijlage 5		**29**

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de strategie Sociaal Domein 2019-2022. Gemaakt omdat we samen meer mogelijk willen maken. Omdat we ons realiseren dat 'de sociale situatie van een persoon' veelomvattend is en we dus een gezamenlijke strategie willen hebben om vanuit elke invalshoek aan te kunnen sluiten bij de leefwereld van onze inwoners. Bij wat zij logisch vinden, want alleen zo kan je de brug slaan en die aansluiting vinden die nodig is om onze inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen en noodzakelijke zorg mogelijk te kunnen maken.

Toen

In 2015 kregen we een fors aantal nieuwe taken in het sociaal domein als gevolg van de drie transities. Daarnaast werkten we, met onze maatschappelijke partners, de nieuwe werkwijze in het sociaal domein uit in de Dronter Koers. Inmiddels zijn we bijna vier jaar verder. We hebben een onafhankelijk bureau gevraagd om een evaluatie te schrijven. In het kort: veel gaat goed, De Dronter Koers is een goed uitgangspunt en ondertussen een voorbeeld voor andere gemeenten. Daar zijn we trots op. Er zijn ook verbeterpunten. Zo willen we bijvoorbeeld veel tegelijkertijd en moeten we prioriteiten stellen en focus houden.

Nu

Nu is het tijd voor de volgende fase. Daarbij gaat het om de realisatie van een andere rolverdeling tussen inwoners, maatschappelijke partners en gemeente. Met elkaar coalities vormen om veel meer in gezamelijkheid onze doelen te bereiken. We willen het efficiënter doen, met een kritische blik op de financiën en met een goede poortwachtersfunctie. Tussen intake en professionele hulp ligt nog een wereld aan informele mogelijkheden: het voorveld. We gaan van drie transities naar het brede sociaal domein waarin vijf nieuwe thema's onze ambities omvatten.

Straks

Deze strategie is onze basis. Van hieruit volgt een uitwerking in vijf themaplannen. Ook dit doen we samen. Met onze maatschappelijke

partners, inwoners, onderwijs, sportverenigingen, werkgevers, wijknetwerken, professionals en gemeentebestuurders. In die vijf themaplannen integreren we de lessen uit onze evaluatie, de opgaven die we van het Rijk meekrijgen, de opgaven die we eerder formuleerden in diverse beleidsnotities en de opgaven uit onze maatschappelijke agenda.

Hoewel de themaplannen allemaal betrekking hebben op een eigen onderwerp, houden ze natuurlijk verband met elkaar. Deze strategie ondersteunt de concretisering en uitvoering van de vijf plannen, geeft richting en bevordert de samenhang en verbinding. Het zorgt ervoor dat we focus houden op hoe we onze doelstellingen en resultaten gezamenlijk gaan bereiken.

De strategie is gemaakt in samenwerking met maatschappelijke partners, raad, OBD en de gemeentelijke organisatie. Ik vind het belangrijk dat we hierin samen (blijven) optrekken, zodat we samen daadwerkelijk meer mogelijk kunnen maken.

Vriendelijke groeten,

Wethouder Peter van Bergen

Inleiding

'Wat we doen in Dronten, doen we met de samenleving. Met inwoners, met ondernemers, met maatschappelijke organisaties. Als gemeente zijn we mogelijkhedenmaker. We werken samen, faciliteren en maken nieuwe verbindingen.'

1.1 Achtergrond

In 2015 kregen we een fors aantal nieuwe taken in het sociaal domein als gevolg van de drie transities. Op basis van onze toekomstvisie 2030 *Dronten participeert!*[1] hebben we ons beleid voor deze nieuwe taken vastgelegd in het *Beleidsplan Transitie Sociaal Domein 2015-2018*. Daarnaast werkten we, met onze maatschappelijke partners, de nieuwe werkwijze in het sociaal domein uit in *de Dronter Koers*. En vervolgens gingen we van start.

Inmiddels zijn we bijna vier jaar verder. Eind 2017 en begin 2018 hebben we ons beleid en de uitvoering ervan geëvalueerd[2]. De belangrijkste lessen waren:

1. Bouw voort op de innovatie werk-, samenwerkings- en organisatievormen.
2. Bevorder meer de verschuiving van zware naar lichte ondersteuningsvormen.
3. Breng de organisatorische basis (het fundament) op orde.
4. Vind meer balans tussen de logica van de overheid en de logica van de inwoner.
5. Stel duidelijke prioriteiten en stuur op effectiviteit.

Plaats mensen niet in een hokje

Er zijn veel verschillende plekken waar iemand terecht kan voor specifieke hulp. Waar iemand ook aanklopt, zorg voor een luisterend oor, noem iemand bij zijn naam en plaats mensen niet in een hokje. Het is belangrijk dat mensen als één persoon worden gezien en aangesproken, ook al hebben ze te maken met verschillende problemen.

- Thea de Ruiter, diaconaal dominee

1 - Toekomstvisie 2030 Dronten Participeert. Drieluik sociale visie.

2 - Zie raadsinformatiebrief "Stand van zaken evaluatie en financiële scenario's Sociaal Domein" (kenmerk U18.005976/TS/KE).

De resultaten van de evaluatie, maar ook het coalitieakkoord *Naar nieuwe verbindingen*, de met onze partners opgestelde maatschappelijke agenda en de financiële kaders die we na een scenariostudie vaststelden in de Kadernota 2019, gebruiken we nu om onze visie, ambities en strategie voor de periode 2019 – 2022 te bepalen.

1.2 Visie op het sociaal domein

Het sociaal domein benaderen we in Dronten[3] vanuit een brede optiek. Alles wat relevant is voor de sociale situatie van een persoon, gezin of huishouden is daarmee onderdeel van het sociaal domein.

Naar een participatiesamenleving

Ons streven is participatie van onze inwoners. Dit staat voor deelnemen én bijdragen als dat kan. Zelfredzaamheid koppelen we aan gemeenschapszin en maatschappelijke betrokkenheid. Bij dat streven past een nieuwe werkwijze. Daarin is ondersteuning erop gericht de eigen mogelijkheden daar waar mogelijk te vergroten. We beginnen dus niet primair bij het probleem, maar bij de mogelijkheden. En onze rol verandert. Als gemeente zijn we niet dé maar één van de spelers die zich inzet voor de samenleving. Dit betekent ook dat we niet altijd het voortouw meer nemen, in bepaalde gevallen afwachten, ruimte geven aan eigen initiatief en meer reactief zijn.

3 - Wanneer we het in deze strategie hebben over Dronten doelen we op de gemeente Dronten en daarmee dus op de drie kernen Swifterbant, Biddinghuizen en Dronten.

Naar een inclusieve samenleving

We staan niet alleen voor participatie, maar ook voor inclusie. In Dronten willen we een inclusieve samenleving zijn waarin álle mensen, jong en oud, met of zonder beperking, en onafhankelijk van culturele achtergrond, geslacht, leeftijd, geaardheid en talenten, meetellen en mee kunnen doen. We zien, horen, respecteren en waarderen elkaar in Dronten en we versterken onze netwerken. Een samenleving waarin we ons veilig voelen. Waarin iedereen kan meepraten en meedoen. Waarin kinderen veilig opgroeien en senioren waardig oud worden. Mede daarom stimuleren we bijvoorbeeld de ontwikkeling van een lokale Seniorenagenda.

Naar een gezonde leefomgeving

Daarnaast weten we dat goede gezondheid en maatschappelijke participatie elkaar stimuleren. We vinden inspiratie in het gedachtengoed van *positieve gezondheid*[4]. Door te werken krijg je energie, door te wonen in een gezonde buurt die je blij maakt word je gelukkiger en door te bewegen voel je je langer fit. Als deze factoren goed zijn afgestemd op de behoefte van inwoners dan draagt dat ertoe bij dat zij zich goed voelen en beter voor zichzelf kunnen blijven zorgen. In onze werkwijze leggen we daarom nadrukkelijk de verbinding tussen gezondheid, sport, jeugd en ouderen. We hebben daarbij oog voor mensen waarbij het niet lukt om hierin mee te komen, voor eenzaamheid, voor armoede en voor inwoners met gezondheidsproblemen.

1.3 Onze ambities

Op basis van de lessen uit de afgelopen periode, de maatschappelijke agenda, ons coalitieakkoord en de Kadernota 2019 tekenen onze ambities voor de periode 2019-2022 zich in lijn met onze visie af.

Maatschappelijke agenda 2019-2022

Onze ambities zijn verwoord in de *maatschappelijke agenda 2019-2022*[5] , die we eind 2017 opstelden in samenwerking met onze partners. Met de Dronter Koers hebben we de afgelopen jaren al bewezen dat samen optrekken met onze maatschappelijke partners meerwaarde oplevert voor onze inwoners. Met de maatschappelijke agenda zetten we nu de volgende stap. We hebben die gezamenlijk opgesteld om zo de gedeelde zeggenschap en verantwoordelijkheid in het sociaal domein te onderschrijven.

4 - Voor meer informatie en achtergrond over dit gedachtengoed van Machteld Huber kijk op https://iph.nl

5 - In bijlage 1 is de maatschappelijke agenda vertaald naar de strategie en 5 themaplannen in de vorm van een praatplaat opgenomen.

Bij het opstellen van de agenda zijn niet alleen de drie transities of de wettelijke kaders het vertrekpunt geweest. We hebben bij onze partners opgehaald wat er speelt in de samenleving. Omdat we geloven dat we dan samen meer mogelijk kunnen maken. We zijn gekomen tot vijf thema's[6] die onze ambities omvatten:

- **Thema Participatie**
  Meer (kwetsbare) inwoners doen actief mee.
  In Dronten vinden we het belangrijk dat iedereen meedoet. Meedoen aan de maatschappij via een betaalde werkplek, vrijwilligerswerk of op een andere voor onze inwoners zinvolle wijze. Want door mee te doen kunnen inwoners meer doen met en binnen eigen mogelijkheden.

- **Thema Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden**
  Meer (kwetsbare) inwoners voeren eigen regie.
  In Dronten vinden we het belangrijk dat inwoners die sociale vragen hebben eerst om zich heen kijken in hun eigen omgeving. Samen bedenken wat er nodig is om de situatie te verbeteren. Zo houdt de inwoner zelf regie.

- **Thema Gezonde leefstijl**
  Inwoners voelen zich goed.
  Goede gezondheid en maatschappelijke participatie stimuleren elkaar en dragen bij aan het welbevinden van inwoners. We leggen nadrukkelijk de verbinding tussen gezondheid, sport, jeugd en ouderen.

- **Thema Leefbaarheid en veiligheid**
  Een inclusieve samenleving waar inwoners zich veilig voelen en prettig wonen.
  Dronten bestaat uit een inclusieve samenleving waarin inwoners zich veilig voelen en waar het prettig wonen is. We willen investeren in een gezond en vitaal leef- en woonklimaat. Een samenleving waarin we ons veilig en verbonden voelen.

- **Opvoeden en opgroeien**
  In Dronten groeien kinderen veilig (in harmonie) op.
  In Dronten vinden we het belangrijk dat kinderen gezond en kansrijk opgroeien en zich kunnen scholen en ontwikkelen. En elk kind heeft het recht zich beschermd te weten bij onveiligheid. We zijn er voor kinderen en hun ouders.

6 - In bijlage 2 zijn de vijf thema's en bijbehorende doelen en resultaten opgenomen.

Het huishoudboekje op orde

Naast deze maatschappelijke ambities hebben we ook de ambitie dat het financiële huishoudboekje op orde is. Daar staan we voor. In de Kadernota 2019 hebben we de meerjarige financiële kaders voor het sociaal domein opgenomen. Binnen die kaders opereren we. Dat is geen eenvoudige opgave en vraagt om ombuigingen. In de themaplannen werken we dat uit. Daarnaast vergroten we de komende periode onze grip op de bedrijfsvoering en verbeteren we ons zicht op het gebruik van onze voorzieningen, uitputting van budgetten en de kwaliteit van dienstverlening zodat we goed kunnen (bij)sturen vanuit het oogpunt van de menselijke maat.

Het sociaal domein in breed perspectief

Tot slot benaderen we het sociaal domein de komende periode vanuit een breder perspectief. Meer vanuit het perspectief van de inwoner. In de afgelopen periode doelden we met 'het sociaal domein' uitsluitend op de drie decentralisaties. Daar is later armoedebeleid aan toegevoegd. Vanuit onze visie en vanuit de beleving van onze inwoners staan beleidsthema's als openbare gezondheidszorg, sport en cultuur, handhaving van de leerplicht, bestrijding van voortijdig schoolverlaten en onderwijsachterstanden, voor- en vroegschoolse educatie, passend onderwijs, leerlingenvervoer, ondersteuning van vrijwilligers, wijkgericht werken echter in nauw verband met sociaal domein. We werken daarom de komende periode vanuit een breder perspectief.

Specifiek benoemen we hier de relatie met de Omgevingswet. Een belangrijke ontwikkeling waarin we veel overeenkomsten en raakvlakken met het sociaal domein zien: werken vanuit het perspectief van de inwoner en meer ruimte voor initiatieven en participatie. Vanuit een inclusieve kijk op het sociaal domein verbinden we de komende periode die overeenkomsten en raakvlakken.

Belangrijke aandachtspunten 2019-2022

Op 23 mei jl. bespraken we de resultaten van de evaluatie en de ambities uit de maatschappelijke agenda in een raadsbijeenkomst. Tijdens deze bespreking zijn belangrijke aandachtspunten meegegeven voor de periode 2019-2022. De woordwolk op de pagina maakt dat visueel.

In diezelfde maand hebben we ook gesproken met de partners in het voorveld. We stonden toen onder meer stil bij de grootste uitdagingen voor de komende periode. Bovenstaande woordwolk maakt de resultaten daarvan inzichtelijk.

In augustus bespraken we ook met het OBD de belangrijkste onderwerpen. Daar werd met name aandacht gevraagd voor het thema eenzaamheid. Kortom, in onze ambities geven we op basis van deze gesprekken bijzondere aandacht aan de zorg voor onze jeugd, preventie, eenzaamheid en het verder verbeteren van de samenwerking tussen inwoners, hun omgeving en professionals.

1.4 Strategie en themaplannen

Onze ambities concretiseren we dit najaar per thema in een themaplan. Dat doen we samen met onze maatschappelijke partners, inwoners, onderwijs, sportverenigingen, werkgevers[7], wijknetwerken, professionals en gemeentebestuurders. In die vijf themaplannen integreren we de lessen uit onze evaluatie, de opgaven die we van het Rijk meekrijgen, de opgaven die we eerder formuleerden in diverse beleidsnotities[8] en de opgaven uit onze maatschappelijke agenda.

Hoewel de themaplannen allemaal onder andere vanuit het interbestuurlijk programma, (IBP) betrekking hebben op een eigen onderwerp, houden ze natuurlijk verband met elkaar. Een overkoepelende strategie ondersteunt de concretisering en uitvoering van de vijf plannen, geeft richting en bevordert de samenhang en verbinding. Dit document beschrijft de strategie hoe we de komende jaren samen meer mogelijk maken in Dronten.

7 - Werkgevers betrekken we via het werkgeverscontactteam en De Werkplek (hier werken de werkcoaches van de gemeente Dronten samen met de accountmanagers van team gebiedsontwikkeling Dronten, UWV Flevoland, IMpact en gemeente Kampen).

8 - In bijlage 3 zijn alle relevante beleidsnotities opgesomd.

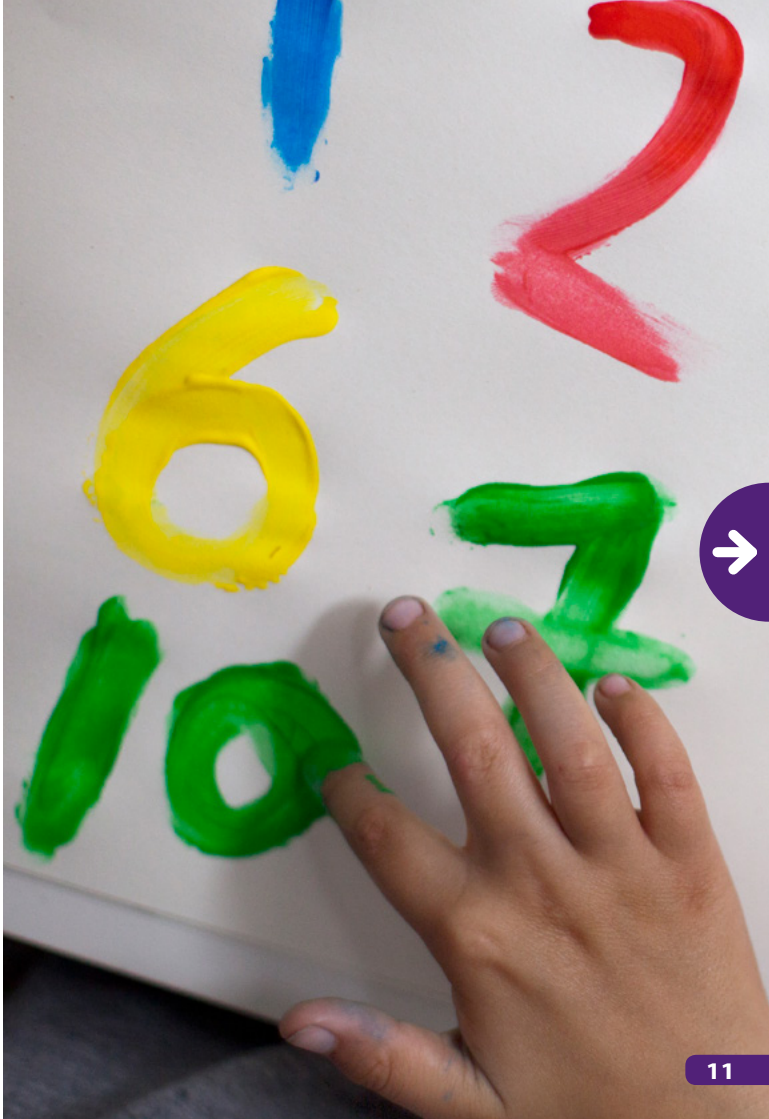

Strategie

'Onze inwoners zijn ons uitgangspunt. We volgen hun logica en beleving. Om zo de eigen mogelijkheden van de samenleving en inwoners niet alleen te benutten maar ook te bevorderen. Samen maken we zo meer mogelijk.'

2.1 Ons uitgangspunt

Het realiseren van onze ambities gaat niet vanzelf. Daar gaan we stevig voor aan de slag. Bij alles wat we doen denken we aan onze inwoners. We doen zoveel mogelijk in gezamenlijkheid. We denken daarbij vanuit hun logica en sluiten aan op hun beleving[9] .

Onze eigen manier van werken richten we hierop in en dat vragen we ook van onze partners. Voor ons ligt er een belangrijke taak om met elkaar de juiste verbindingen te maken ten behoeve van onze inwoners, zodat we samen meer mogelijk maken binnen de financiële kaders.

2.2 Onze motoren

Ons uitgangspunt is duidelijk, nu moeten we dat gaan *doen*. Om dat waar te kunnen maken voorzien we de strategie van aantal krachtige motoren om vooruit te komen.

De systeemwereld van het publieke domein en de leefwereld van de burger zo vloeiend mogelijk in elkaar laten overlopen

Ik vind het belangrijk dat de systeemwereld van het publieke domein en de leefwereld van de burger zo vloeiend mogelijk in elkaar overlopen. In deze wereld zijn de gezichten over en weer bekend. Ondersteuning is gestoeld op flexibiliteit, maatwerk en het generen van eigen kracht. *- Ariëtte Reijersen van Buuren, regiomanager VluchtelingenWerk West en Midden-Nederland*

Dronter Koers

De Dronter Koers heeft zich bewezen als toegankelijke werkwijze. Een aantal gemeenten volgt inmiddels het voorbeeld van de Dronter Koers. De kracht zit vooral in de laagdrempeligheid. De komende periode versterken we onze Dronter Koers door het sociaal domein te verbreden in de wijknetwerken. Hierdoor

9 - We beseffen ons dat we dit op individueel niveau niet altijd kunnen waarmaken. Toch streven we ernaar dit zo goed mogelijk te doen.

integreren we het voorveld[10] beter. Vanuit lokale maatschappelijke coalities en door meer verbindingen met onder andere sport, onderwijs en cultuur kunnen we meer mogelijk maken.

Bijvoorbeeld het versterken van de cohesie en het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid. Of het vervangen van zwaardere ondersteuningsvormen door het inzetten van lichtere en beter passende vormen (preventie, sneller afschalen en minder snel opschalen en doorstromen).

De Dronter Koers is laagdrempelig en toegankelijk. Om te voorkomen dat het ten onder gaat aan zijn eigen succes, versterken we onze aanpak. We gaan meer aandacht geven aan het activeren van niet-professionele netwerken van inwoners. En nog meer dan voorheen beslissen we samen met alle betrokkenen wat er nodig is om de sociale situatie van een inwoner of gezin te verbeteren.

De kring is groter dan alleen de hulpverlener en de zorgvrager. Ook de directe omgeving geven we direct bij de start een belangrijke rol, waarbij we oog hebben voor de draagkracht. Daardoor ligt de beslissingsbevoegdheid bij de juiste mensen en nemen zij hun verantwoordelijkheid. Dit moet niet alleen leiden tot betere uitkomsten voor onze inwoner, maar ook tot efficiëntere inzet van onze zorg.

Samen creëren we meer impact

De partners in het sociaal domein hebben de afgelopen jaren ingezet om elkaar beter te leren kennen. In de toekomst zouden we nog meer naar elkaars kwaliteiten moeten kijken. Wie doet wat en wie is waar goed in? Met elkaar kunnen we thema's beter èn breed aanpakken om onze doelen te bereiken. Samen creëren we meer impact. *- Shanna Brižić, coördinator buurtsportcoaches/ JOGG-regisseur gemeente Dronten*

10 - Met het begrip voorveld bedoelen we de verzameling van organisaties, voorzieningen en activiteiten in de samenleving die voor iedereen toegankelijk zijn.

Preventie en vroegsignalering

In Dronten bieden we een breed aanbod van maatschappelijke voorzieningen en richten we ons op de eerste plaats op preventie. Het is toch logisch dat je problemen liever voorkomt, dan geneest? Om dat te bereiken maken we effectiever gebruik van de mogelijkheden die het voorveld biedt, zetten we in op sociale cohesie en zetten we veelgebruikte maatwerkvoorzieningen om in algemene voorzieningen. Ook activeren we vanuit de Dronter Koers het niet-professionele netwerk meer. Het informele netwerk zal zo al eerder signalen oppikken en in actie komen. We bouwen voort op de al ingeslagen weg van vroegsignalering en nemen onze partners hierin mee. Idealiter al voordat er een concrete zorgvraag ligt. Op die manier kunnen we tijdig en tijdelijk op- en afschalen.

Afschalen en opschalen

Uit de evaluatie bleek dat het aantal professionele trajecten sterk kan stijgen, als we laagdrempeligheid van de toegang niet samen laten gaan met vervanging van zwaardere door lichtere ondersteuningsvormen. Onze aandacht moet gaan naar normaliseren en snel kunnen schakelen. Stimuleren van afschalen waar dat kan, en direct opschalen waar dat moet. Dat betekent ook het creëren van doorstroommogelijkheden[11] om deze vervanging te bevorderen om daarbij zo goed mogelijk aan te sluiten bij de wensen en behoeften van de inwoners. Een versterkte Dronter Koers vormt hiervoor de basis. Daarnaast stimuleren we sterkere verbindingen tussen het voorveld en onze zorgaanbieders om gezamenlijk eigenaarschap op deze uitdaging te ontwikkelen.

11 - Momenteel werken we aan twee kansrijke oplossingen. Op de eerste plaats werken we aan een nieuwe *manier* van aanbesteden van zowel de lokale Wmo- en jeugdvoorzieningen als de regionale jeugdhulp en het flexibiliseren van het aanbod, wat het afschalen moet bevorderen. Daarnaast creëren we op dit moment meer doorstroommogelijkheden. Een voorbeeld hiervan is de pilot Woonstart.

Innovatieve werkvormen

Als we werken vanuit de logica en beleving van de inwoner, moeten we weten wat er leeft, welke gedachten er zijn en welke gevoelens en ideeën leven in de samenleving. Dat betekent: het gesprek aangaan en vervolgens de handen inéén slaan en doen. We hebben de afgelopen jaren in het sociaal domein in Dronten al mooie voorbeelden van innovatieve werkvormen en vormen van inwonersparticipatie gezien. Ook de komende jaren is de participatie van onze inwoners een speerpunt en een belangrijke motor. Dat pakken we goed aan en niet alleen vanuit het sociaal domein. Daarom gebruiken we de komende periode om samen te bepalen *hoe* we inwonerparticipatie gemeentebreed (bestuur, management en uitvoering) zo goed en concreet mogelijk kunnen gaan vormgeven met onze inwoners en partners. De totale samenleving komt zo in verbinding met ons bestuur. Dit betekent een nieuwe manier van werken, flexibel, en een beweging van regie- naar netwerkstructuur. Zo maken we samen meer mogelijk.

Meer activiteiten voor statushouders en Nederlanders

Er zouden meer activiteiten voor statushouders en Nederlanders moeten worden georganiseerd door de verschillende partners. Er vindt -bijvoorbeeld door samen te sporten-ontmoeting plaats en statushouders leren de Nederlandse taal beter. Dit komt de integratie ten goede!

- Basel Alabdullah, statushouder en stagiair op de afdeling sociaal domein van de gemeente Dronten, sport en statushouders

De komende jaren willen we een budget beschikbaar stellen[12] voor experimenten en initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan de totstandkoming van de themaplannen en de uitvoering ervan. Zo geven we ruimte aan innovatieve werkvormen zoals het vormgeven van de juiste manier van inwonersparticipatie en andere innovatieve werkvormen. We zijn op dit vlak als organisatie lerende. We blijven wel prioriteiten stellen en houden onze focus. We willen dat gaan doen met LEF:

Leren

We halen op waar behoeften van inwoners en partners liggen, welke vormen we al succesvol gebruiken, welke vormen (buur) gemeenten al gebruiken en we verdiepen ons in de theoretische kaders die er zijn.

Experimenteren

Vervolgens gaan we experimenteren. De opgedane kennis is hiervoor de basis. We gaan als gemeentelijke organisatie samen met partners en inwoners experimenten bedenken en uitvoeren.

12 - Zie hoofdstuk 3 voor een nadere uitwerking.

waarbij we verschillende vormen van inwoners participatie en andere innovatieve werkvormen toepassen. Evalueren van ervaringen hoort hier ook bij.

Funderen

Tenslotte gaan we funderen. We weten nu in de basis wat werkt en wat niet in onze gemeente. Dit nemen we op in ons beleid en onze manier van werken. Inwonersgerichte communicatie is een belangrijke voorwaarde om te komen tot participatie en innovatieve werkvormen. Dat gaat om onze communicatie in het algemeen, maar nog belangrijker is onze communicatie van mens tot mens. In de wandelgangen, in de spreekkamer, van inwoner tot ambtenaar, tijdens bijeenkomsten of aan de telefoon. Het gaat om gedrag. Want we kunnen op papier de juiste woorden zetten, essentieel is dat we ook in ons gedrag de logica en beleving van de inwoner centraal stellen. Alleen dan ben je als organisatie geloofwaardig en verdien je het vertrouwen van de samenleving. *Dronten op Koers* is hiervoor ons kompas[13].

Inwonersgerichte communicatie betekent ook dat we inspelen op uiteenlopende behoeften en (on)mogelijkheden van inwoners. Zo zien we bijvoorbeeld aan de ene kant het aantal digitaal vaardige inwoners – en hun groeiende behoefte om informatie snel en makkelijk in te zien – toenemen. Terwijl aan de andere kant een groter wordende groep inwoners ervaart dat de huidige samenleving

Controleren of mensen echt begrijpen wat hen gevraagd of verteld wordt

Ik zou graag willen dat de partners binnen het sociaal domein zich nog meer in kwetsbare jongeren met een laag intelligentieniveau verdiepen. Dat partners nòg vaker controleren of zij echt begrijpen wat hen gevraagd of verteld wordt. Dit kan veel problemen voorkomen. Stap 1 is het aanpassen van de taal.

- Jacqueline Schoones, afdelingsleider praktijkonderwijs en passend onderwijs van Almere College

13 - Zie bijlage 4 voor Dronten op Koers.

(te) complex is (bijvoorbeeld door laaggeletterdheid), waardoor de behoefte aan eenvoud in regels en uitvoering en persoonlijke ondersteuning groeit. Als gemeente willen wij met alle groepen op een passende manier in verbinding staan.

Maatschappelijke coalities en verbindingen leggen

Binnen het sociaal domein werken we met veel maatschappelijke partners en zorgaanbieders samen. In de komende vier jaren willen we nog meer focus aanbrengen in de samenwerking met deze organisaties. Zodat partners en aanbieders daadwerkelijk eigenaarschap, medezeggenschap en verantwoordelijkheid voor de resultaten en de doelstellingen krijgen. Dat betekent ook dat we niet in iedere maatschappelijke coalitie een deelnemende partij zijn. We willen het makkelijker maken voor onze maatschappelijke partners en zorgaanbieders om de goede dingen te doen. Hierom willen we initiatieven uit de samenleving mogelijk maken. In deze ontwikkeling hebben we onze partners en zorgaanbieders hard nodig en zij de gemeente. Samen maken we meer mogelijk. Met onze partners en waar mogelijk inwoners maken we dit najaar de vijf themaplannen. Indien van toepassing op wijkniveau in de wijknetwerken tenzij het voor heel onze gemeente speelt.

Als gemeente willen we niet overorganiseren of dicht reguleren. We sluiten zoveel mogelijk aan bij de logica en beleving van de inwoner. Ook voor onze maatschappelijke partners en aanbieders willen we het makkelijker maken om te doen wat nodig is voor de inwoner.

Monitoring & bedrijfsvoering

Om onze ambities te realiseren, moeten we kunnen volgen waar we staan. Gaat het de goede kant op of blijven we achter? Monitoring is dus een belangrijke motor in onze strategie.

De monitoring willen we deze periode verrijken. Tot nu toe was de gemeentelijke cyclus van planning en control ons belangrijkste middel, maar daar willen we deze periode stapsgewijs meer kwalitatieve aspecten aan toevoegen. We willen ons richten op betekenisvolle indicatoren, die we vervolgens kwalitatief duiden in gesprek met inwoners en partners. Cijfers in het sociaal domein spreken niet

De buurt is onze werkplaats

Mensen moeten zo lang mogelijk mee kunnen doen in de samenleving. Is hier ondersteuning bij nodig? Dan is het belangrijk dat mensen hier niet lang op hoeven te wachten. Als De Meerpaal Welzijn zijn we daar waar de mensen zijn. De buurt is onze werkplaats. Het is van groot belang dat de maatschappelijke agenda nog meer gefinetuned wordt en dat alle partners binnen het sociaal domein hier een bijdrage aan kunnen leveren.

- Sonja Zimmerman, manager Welzijn van De Meerpaal

voor zich, maar moeten besproken worden om betekenis te krijgen. Vanzelfsprekend monitoren we de voortgang (zowel inhoudelijk als financieel) in onze reguliere P&C cyclus. Dat is belangrijk om grip te houden en indien nodig bij te sturen. Maar wat ons betreft is dat niet het beste middel om een goede indruk te krijgen van wat er echt speelt in de samenleving en of we op de goede weg zitten.

Om dat beeld te krijgen richten we ons de komende periode op de 25 betekenisvolle (kwantitatieve) indicatoren uit de maatschappelijke agenda en plaatsen deze in perspectief door middel van informatieve raadsbijeenkomsten, werkbezoeken, verhalen van inwoners en partners. Op die manier brengen we ook de monitoring in lijn met onze strategie, omdat we de beleving van inwoners, partners en andere betrokkenen ook een plek geven.

Hierbij laten we niet onvermeld dat een goede monitoring – met beperkte administratieve last - alleen kan als we de basis (werkprocessen en ICT) goed op orde hebben. Daar moeten we als organisatie de komende tijd de juiste stappen in zetten.

2.3 Risico's

Met deze strategie willen we onze ambities realiseren. We staan voor die ambitie en onze strategie. Tegelijkertijd realiseren we ons dat er risico's aan vast zitten en is het van belang deze te benoemen en hier aandacht voor te hebben. Op dit moment zien we de volgende risico's:

- De administratieve basis is nog niet op orde en we definiëren met de nieuwe strategie nieuwe elementen om op te nemen in de bedrijfsvoering.
  - Risico: mogelijk vragen we teveel in een keer van de gemeentelijke organisatie.
- Als gemeenten veranderen we onze rol. Dat betekent dat we iets anders vragen van onze inwoners en onze partner. Dat betekent dat er dingen anders zullen gaan dan we gewend zijn.
  - Risico: mogelijk vragen we vanuit deze verandering teveel in een keer van inwoners en/of partners.
- Als we uitgaan van de logica van de inwoner kan de neiging ontstaan om hier in door te slaan.
  - Risico: teveel handelen op individuele basis en vervallen in willekeur.
- In het sociaal domein werken we als gemeente ook veel in regionaal verband samen. Met partners, aanbieders en andere gemeenten.
  - Risico: samenwerking betekent geven en nemen. De invloed van de regionale samenwerkingspartners kan positieve effecten hebben, maar ook negatieve effecten.
- Structurele inzet van inwonersparticipatie vereist andere rol/verhouding van de organisatie en het bestuur.
  - Risico: de organisatie of het bestuur houdt teveel vast aan oude rol en verliest daarmee de positieve betrokkenheid van de inwoners.
- De Kadernota 2019 geeft een stevige ambitie aan en hier staan we voor.
  - Risico: onvoorziene ontwikkelingen kunnen haalbaarheid van maatregelen onder druk zetten.

Middelen

'Ons huishoudboekje moet op orde zijn. Maar we verbinden dit met de menselijke maat. Een goede balans tussen de behoeften van onze inwoners en onze financiële middelen. Dat is waar we voor staan.'

3.1 De financiële kaders

In de Kadernota en programmabegroting 2019 hebben we de meerjarige financiële kaders en de voor het sociaal domein bepaald en vastgesteld. Binnen die kaders opereren we. Dat is geen eenvoudige opgave. Het vraagt om ombuigingen door de maatregelen[14] die ten grondslag liggen aan het vastgestelde financiële kader daadwerkelijk uit te voeren. Het kader van de programmabegroting is leidend voor de strategie en in de vijf themaplannen werken we uit hoe we dit doen.

3.2 De financiële strategie

De financiële kaders zijn duidelijk. Om daaraan te voldoen gaan we aan de slag met de noodzakelijke maatregelen. Maar dat is het niet het enige. We vertalen onze strategie - dat we de logica en beleving van onze inwoners als vertrekpunt hanteren en dat we mede daarom het sociaal domein de komende jaren vanuit een breder perspectief bekijken - de komende periode ook door in ons huishoudboekje.

Goed luisteren naar wat betrokkenen en eindgebruikers nodig hebben

Probeer bij het opstellen van beleid zo vroeg mogelijk en goed te luisteren naar wat betrokkenen en eindgebruikers nodig hebben. Als je dit kunt meenemen binnen het kostenplaatje voorkomt dat herstelwerk achteraf. Blijf wel alert op de uitvoering.

- Lia Flipse, secretaris Overlegorgaan belangenbehartiging Dronten

Concreet betekent dit dat we:

1. onze begroting baseren op de door ons vastgestelde financiële kaders in plaats van de rijksbudgetten daarin leidend te laten zijn;
2. breder kijken naar de budgetten die raakvlakken hebben met onze ambities in het sociaal domein, zodat we deze efficiënter en effectiever realiseren; en
3. de beschikbare middelen ordenen in lijn met de vijf thema's van de maatschappelijke agenda.

14 - In de scenariostudie zijn per scenario diverse maatregelen uitgewerkt om bij te sturen. De maatregelen die behoren bij het scenario dat in de Kadernota 2019 is verwerkt zijn opgenomen in bijlage 5.

Onze vastgestelde financiële kaders zijn leidend in de begroting

In de afgelopen beleidsperiode raamden we voor het grootste deel onze uitgaven op basis van de inkomsten die we hebben vanuit het Rijk. Met onze scenariostudie en de meerjarige vertaling daarvan in de Kadernota 2019 hebben we echter zelf bepaald wat we in Dronten nodig hebben en bereid zijn uit te geven om onze ambities te realiseren. Met vaststelling van de Kadernota 2019 en Begroting 2019 zijn de meerjarige financiële kaders duidelijk.

Breder kijken naar sociaal domein

Vanuit de scenariostudie en de vertaling daarvan in de Kadernota 2019 zijn de financiële kaders voor de opgave in het sociaal domein duidelijk. Wanneer we het sociaal domein in een breder perspectief plaatsen is duidelijk dat er aanpalende beleidsvelden zijn die duidelijke raakvlakken hebben met de doelen in de vijf thema's.

Om onze ambities in het sociaal domein zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren, kijken we breed en daarmee ook naar de inzet van budgetten, die raakvlakken hebben met onze ambities. Dit doen we niet om tekorten bij Jeugd, Participatie en Wmo aan te vullen vanuit andere budgetten, maar wel om synergie te creëren tussen de ambities in de aangrenzende beleidsvelden en de ambities in het sociaal domein.

Ordening vijf thema's

Omdat we in onze maatschappelijke agenda uitgaan van vijf thema's ordenen we de inzet van beschikbare middelen ook zo. Dit biedt overzicht, creëert mogelijkheden voor slimme verbindingen en draagt bij aan een goede balans tussen de behoeften van onze inwoners en de beschikbare financiële middelen. We sluiten zo meer aan bij de beleving van inwoners en houden de dynamiek van onze financiële systemen buiten onze interactie met inwoners.

Doorverwijzen naar professionals en vrijwilligers-organisaties

Goede hulp en zorg vind je meestal dichtbij. Een toegankelijke plek waar vanuit we mensen in hun eigen woonomgeving verder kunnen helpen door te verwijzen naar de lokale professionals en vrijwilligersorganisaties.

- Gertjan van Tilburg, voorzitter wijkteam Biddinghuizen

Zoals we in hoofdstuk 2 beschreven willen we in de komende jaren een budget beschikbaar stellen om slimme verbindingen, innovatieve werkvormen en inwonersparticipatie vorm te geven. Hiervoor heeft de gemeenteraad met de vaststelling van de Kadernota 2019 al een stimuleringsbudget beschikbaar gesteld[15]. Daarnaast zullen we dit aanvullen met een deel van de IBP gelden daar waar verbondenheid is met onze strategie en thema's in de themaplannen 2019-2022.

15 - Het amendement voor 5 startbudgetten à € 25.000 (B18.001311).

Bijlage 1

De route van de maatschappelijke agenda naar de strategie en 5 themaplannen zijn in deze praatplaat verbeeld.

Praatplaat maatschappelijke agenda

Strategie

Innovatieve werkvormen op
Afschalen
Bewonersparticipatie
Inclusieve samenleving
Logica inwoners
Basis op orde *)
Sturen op effectiviteit
Preventie
Dronter Koers
Gezonde leefomgeving
Financiën op orde
Integrale samenwerking
Eigen kracht (hoe daar aan te werken, grenzen en maatwerk)

Evaluatie SD
Coalitieakkoord
Financiële scenario's

Maatschappelijke agenda

Participatie	inw	W.N	V.V.	O.N.	OV.	€
Zelfredzaamheid eigen kracht	inw	W.N	V.V.	O.N.	OV.	€
Gezonde leefstijl	inw	W.N	V.V.	O.N.	OV.	€
Leefbaarheid en veiligheid	inw	W.N	V.V.	O.N.	OV.	€
Opvoeden en opgroeien	inw	W.N	V.V.	O.N.	OV.	€

Inw = inwoner
W.n. = wijknetwerk
V.v. = voorveld
o.n. = opdrachtnemer
Ov = overig (onderwijs, sportverenigingen, werkgevers)

Bedrijfsvoering

Bijlage 2

De vijf thema's uit de maatschappelijke agenda zijn hieronder kort uitgewerkt

Thema Participatie

Meer (kwetsbare) inwoners uit Dronten doen actief mee in de samenleving.

In Dronten vinden we het belangrijk dat iedereen in een zeker mate meedoet met de maatschappij. Want door mee te doen, door middel van betaald- of vrijwilligerswerk, het behalen van diploma's, integratie en door gebruik te maken van minimavoorzieningen kunnen inwoners meer doen met en binnen eigen mogelijkheden.

Beoogde resultaten:

- Meer inwoners hebben betaald werk.
- Meer jongeren halen een startkwalificatie.
- Meer kwetsbare inwoners met een uitkering zijn aan het werk en/of actief als vrijwilliger.
- We hebben meer huishoudens met een minimuminkomen in beeld en maken gebruik van voorzieningen.
- Migranten zijn in toenemende mate geïntegreerd.
- Minder laaggeletterdheid in de gemeente.

1

Thema Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

Meer kwetsbare inwoners uit Dronten voeren eigen regie.

In Dronten vinden we het belangrijk dat inwoners die vragen hebben over zorg, ondersteuning, opvoeden, opgroeien, werk, schulden of inkomen eerst om zich heen kijken in hun eigen omgeving. Naar familie, buren, vrienden, verenigingen, kortom het hele netwerk. Samen bedenken wat er nodig is om de eigen situatie te verbeteren. Zo blijft de inwoner eigenaar van zijn of haar probleem en van de oplossingen.

Beoogde resultaten:

- Minder inwoners met financiële problemen.
- Meer inwoners besteden tijd aan mantelzorg en vrijwilligerswerk.
- Het aantal inwoners dat gebruik maakt van maatschappelijke opvang neemt af.
- Inwoners blijven langer zelfstandig wonen.
- Aantal inwoners dat zich eenzaam voelt neemt af.

2

Bijlage 2

Thema Gezonde leefstijl

Inwoners uit Dronten kunnen beter en langer voor zichzelf zorgen door een goede gezondheid.

We voelen ons verantwoordelijk voor gezond leven en wonen in Dronten. Goede gezondheid en maatschappelijke participatie stimuleren elkaar. Door te werken krijg je energie, door te wonen in een gezonde buurt die je blij maakt word je gelukkiger en door beweging voel je je langer jong. Als deze factoren goed zijn afgestemd op de behoefte van inwoners dan draagt dat ertoe bij dat zij beter voor zichzelf kunnen blijven zorgen. We leggen nadrukkelijk de verbinding tussen gezondheid, sport, jeugd en ouderen.

Beoogde resultaten:

- Aantal inwoners met verslavingsproblemen neemt af.
- Meer inwoners zijn zich bewust van de gevaren van genotmiddelen.
- Inwoners bewegen meer.
- Inwoners zijn zich meer bewust van de risico's van ongezond eten.
- Meer inwoners dragen bij aan hun eigen gezonde leefomgeving.

3

Thema Leefbaarheid en veiligheid

Dronten bestaat uit een inclusieve samenleving waarin inwoners zich veilig voelen en waar het prettig wonen is.

Dronten bestaat uit een inclusieve samenleving waarin inwoners zich veilig voelen en waar het prettig wonen is. We willen investeren in een gezond en vitaal leef- en woonklimaat. Een samenleving waarin we ons veilig en verbonden voelen.

Beoogde resultaten:

- Minder multiproblemgezinnen.
- Minder huiselijk geweld (ook voor kinderen).
- Meer ondernemerschap in het sociale domein.
- Meer passende hulpverlening voor inwoners met verward gedrag.
- Meer sociale cohesie in wijken.

4

Bijlage 2

Thema opgroeien en opvoeden

In Dronten groeien kinderen veilig (in harmonie) op.

In Dronten vinden we het belangrijk dat kinderen gezond en kansrijk opgroeien en zich kunnen scholen en ontwikkelen. En elk kind heeft het recht zich beschermd te weten bij onveiligheid. Elke jongvolwassene verdient het om goed op weg te worden geholpen naar een zeker en zelfstandig bestaan. Dat betekent dat we er zijn voor kinderen en voor hun ouders op verschillende vlakken. Zo hebben we extra aandacht voor kinderrechten en willen we dat kinderen kunnen meepraten en meedoen. Bij problemen moet een kind goed worden geholpen en kunnen terugvallen op een mentor of coach die hij of zij vertrouwt.

Beoogde resultaten:

- Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen.
- Minder kinderen maken gebruik van jeugdhulp / of meer kinderen maken gebruik van een verschuiving van zwaardere naar lichtere hulp.
- Meer ouders kunnen zelfstandig voor hun kinderen zorgen.
- Minder kinderen groeien op in armoede.
- Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden.

Bijlage 3

Beleidsnotities sociaal domein:

- Drieluik Sociale Visie 2030
- Beleidsplan Transitie Sociaal Domein 2015 – 2018
- Armoedebeleidsplan 2015 – 2018
- Plan van aanpak Klijnsmagelden 2017 – 2018
- Nota Jeugdbeleid – opbloeien en opgroeien
- Stip Op de Horizon 2017 – 2018 (Zorglandschap regio Flevoland)
- Aanvraag transformatiefonds Jeugdhulp Flevoland 2019 – 2021
- Actieplan 16 tot 27 jaar Gemeente Dronten: Doen wat nodig is.
- Vrijwilligerswerk en familiezorg 2015 – 2018

Relevante beleidsnotities aanpalend:

- Sportbeleidsplan Dronten in Beweging 2018 – 2021
- Programma Gezonde Leefstijl (opgesteld door De Meerpaal en de GGD)
- De kracht van cultuur
- Cultuurvisie gemeente Dronten 2015
- Cultuurvisie gemeente Dronten. Supplement 2017
- Startdocument en PvA Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)
- Beleidskader VVE 2015 – 2018
- Beleidsnota toezicht en handhaving kinderopvang 2018
- Gezondheidsnota 2014-2017
- Coalitieakkoord 2018 – 2022 'naar nieuwe verbindingen'
- Dronten op Koers – agenda organisatieontwikkeling

Bijlage 4

Dronten op Koers

Hoe willen we als organisatie zijn?

Wij werken vanuit ons hart voor gemeente Dronten. Als dienstverlenende organisatie zetten wij onze professionaliteit in vanuit de betrokkenheid op gemeente Dronten. Vanuit wensen en belang van gemeente Dronten benutten wij mogelijkheden en ontwikkelen wij ons mee met gemeente Dronten.

Dit betekent:

- Wij zijn een dienstverlenende en faciliterende organisatie.
- Wij nemen verantwoordelijkheid, zijn betrouwbaar en zijn daarop aanspreekbaar.
- Wij zijn open en transparant.
- Wij geven e professional de ruimte.
- Wij werken samen en integraal.
- Wij kennen onze klanten en elkaar.
- Wij zijn een lerende organisatie, want we blijven ons ontwikkelen.

Dit laten wij zien (aan elkaar):

Vakmanschap	Vertrouwen	Verbinding	Vernieuwingskracht
Werken vanuit je talent	Omgevingsbewust	Samenwerken	Nieuwsgierig
Klantgericht	Resultaatgericht	Politiek - bestuurlijke sensitiviteit	Innovatief
Verantwoordelijkheid	Open en transparant	Betrokken	Initiatiefrijk
(zelf) ontwikkeling	Collegiaal	Inlevingsvermogen	Faciliteren
Flexibiliteit			

Bijlage 5

De maatregelen die behoren bij het scenario dat in de Kadernota 2019 is verwerkt.

Tabel 10. Overzicht financiële consequenties maatregelen behorende bij scenario 2.

(alle bedragen in duizenden €)	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
1. Besparing regionale jeugdhulp	0	0	450	600	600
2. Lagere instroom door andere werkwijze toegang	70	306	406	605	641
3. Goedkopere instroom door andere werkwijze toegang	23	102	135	202	214
4. Besparing uitvoeringskosten jeugd	55	110	110	110	110
5. Besparing preventiekosten jeugd	0	126	126	126	126
6. WorkFast zelf doen i.p.v. inhuren	0	26	26	26	26
7. Sterk verminderen reiskostenvergoeding re-integratie	0	64	64	64	64
8. Verminderd gebruik werkplekaanpassingen	0	20	20	20	20
9. Afschaffen no risk polis voor overige doelgroepen	0	20	20	20	20
10. Alternatieve oplossing voor Matchcare software	0	23	23	23	23
11. Beperkte besparing uitvoeringskosten participatie	40	81	81	81	81
12. Geen maatregelen armoedebeleid	0	0	0	0	0
13. Zie vorige maatregel	0	0	0	0	0
14. MER niet doorvoeren	0	0	0	0	0
15. Lagere instroom Wmo door andere werkwijze toegang	26	90	119	178	188
16. Goedkopere instroom door andere werkwijze toegang	7	29	39	58	61
17. Stijging beschermd wonen a.g.v. doorstroom jeugd	0	-100	-113	-150	-150
18. Beperkte besparing uitvoeringskosten Wmo	67	135	135	135	135
19. Besparing capaciteit ten laste van de reserve	62	124	124	124	124
20. Besparing interventieteam	7	14	14	14	14
Totale tekortreductie	**358**	**1.170**	**1.780**	**2.236**	**2.298**